

Granskning av verkställighet av fullmäktigebeslut

Mullsjö kommun

Emma Ekstén

Cornelia Pethrus

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte och revisionsfråga	3
1.3.	Revisionskriterier	3
1.4.	Kontrollmål	3
1.5.	Avgränsning och metod	3
2.	Utgångspunkter	5
2.1.	Lagstiftning	5
2.2.	Fullmäktiges arbetsordning	6
3.	lakttagelser och bedömningar	8
3.1.	Det finns riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen.	8
3.1.1.	lakttagelser	8
3.1.2.	Bedömning	8
3.2.	Beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts.	9
3.2.1.	lakttagelser	9
3.2.2.	Bedömning	10
3.3.	Rutiner finns för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till fullmäktige.	11
3.3.1.	lakttagelser	11
3.3.2.	Bedömning	11
3.4.	Rutiner för uppföljning finns t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag.	12
3.4.1.	lakttagelser	12
3.4.2.	Bedömning	13
4.	Revisionell bedömning	14
4.1.	Bedömningar mot kontrollmål	14
5.	Rekommendationer	16
	Bilaga 1	17

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Mullsjö kommun har PwC granskat verkställigheten av fullmäktigebeslut år 2018-juni år 2019. Granskningens revisionsfråga har varit: *Har kommunstyrelsen en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs?* Efter genomförd revision och genomgång av granskningens samtliga kontrollmål gör vi bedömningen att kommunstyrelsen **inte helt** har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs. Denna bedömning grundar sig på följande bedömningar av kontrollmål:

Det finns riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen.

Kontrollmålet är delvis uppfyllt

Beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts.

Kontrollmålet är delvis uppfyllt

Rutiner finns för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till fullmäktige.

Kontrollmålet är ej uppfyllt

Rutiner för uppföljning finns t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner.

Kontrollmålet är delvis uppfyllt

Rekommendationer

Utifrån de iakttagelser och bedömningar som gjorts i föreliggande granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- i görligaste mån specificera datum för när återrapportering av uppdrag ska ske. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävande och uppföljning. Inte minst blir behovet av tydliga direktiv och tidsramar synligt vid mer omfattande beslut som berör flera nämnder. Vidare är det en förutsättning för att kommunstyrelsen fullt ut ska kunna ta det yttersta ansvaret för verkställigheten.
- se över hanteringen av uppdrag som delas ut direkt till förvaltningar och tjänstepersoner så att dessa istället går till berörd nämnd.
- rutiner tas fram för att säkerställa att bifallna motioner, medborgarförslag och uppdrag blir verkställda. Det är vidare viktigt att kommunstyrelsen säkerställer att genomförandet av beslut får avsedda effekter samt följer vilka kostnader beslutet medför.
- rutin tas fram för att säkerställa att redovisning av oavslutade fullmäktigeuppdrag genomförs en gång per år.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Av kommunallagen framgår att det är nämnderna som ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs. Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för verkställigheten och det framgår att det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.

Bakgrunden till granskningen är revisorernas bedömning av väsentlighet och risk.

1.2. Syfte och revisionsfråga

Har kommunstyrelsen en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs?

1.3. Revisionskriterier

- Kommunallagen

1.4. Kontrollmål

- Det finns riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen.
- Beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts.
- Rutiner finns för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till fullmäktige.
- Rutiner för uppföljning finns t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag.

1.5. Avgränsning och metod

Granskningen avgränsas till att avse ett urval av beslut fattade av fullmäktige under perioden 2018-01-01 till 2019-06-30. Granskningen har omfattat totalt 14 motioner, 10 medborgarförslag och 13 uppdrag under urvalsperioden. Besluten har valts ut utifrån att de har varit en motion, medborgarförslag eller att de inneburit ett formulerat uppdrag till en tjänsteman, kommunstyrelsen eller en nämnd. I bilaga 1 redovisas de utvalda besluten och hur de har handlagts.

I vår bedömning av statusen på kommunfullmäktiges beslut använder vi följande definitioner:

- a) Verkställt – betyder att ärendet antingen beslutats direkt i kommunfullmäktige eller i någon form återrapporterats till kommunfullmäktige. Verkställda beslut innefattar återredovisade uppdrag, motioner och medborgarförslag som anses besvarade eller avslås samt medborgarförslag och motioner som bifalles och därefter verkställs och sedan återredovisas till kommunfullmäktige
- b) Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige – avser ärende där kommunstyrelsen eller någon nämnd de facto verkställt beslutet, men som av olika anledningar inte blivit återrapporterat

- c) Ej verkställt – avser ärende där vi inte kan hitta någon dokumentation som styrker att beslutet verkställts
- d) Pågående – avser ärende som inte är avslutade
- e) Ej bedömningsbart – avser ärenden där vi inte har fått svar från respektive instans

Vårt tillvägagångssätt har varit att göra ett urval av kommunfullmäktiges beslut genom att läsa protokollen.

Intervjuer har genomförts med kommundirektör, kommunsekreterare och kommunstyrelsens presidium. Redogörelser har inhämtats från de förvaltningschefer som berörs av granskningen. Protokoll samt andra för granskningens relevanta handlingar har studerats.

Rapporten har varit föremål för sakavstämning.

2. Utgångspunkter

2.1. Lagstiftning

I kommunallagens 5 kapitel 22 § fastslås det att ärenden i fullmäktige får väckas av:

1. en nämnd,
2. en ledamot genom motion,
3. en revisor, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen,
4. en fullmäktigeberedning, om fullmäktige har beslutat det, eller
5. styrelsen i en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2-6 §§, om fullmäktige har beslutat det för särskilda fall.

Ärenden i fullmäktige får även väckas genom medborgarförslag och folkinitiativ enligt 8 kap. 1 och 2 §§.

Styrelsens och nämndernas uppgifter

6 kap 4 § Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs.

6 kap 5 § Nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort sådana uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem med stöd av 5 kap. 2 och 4 §§.

Fullmäktige ska besluta om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

6 kap 13 § punkt 3 Det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.

Beslut ska, om inte annat anges, verkställas så snart som möjligt. I ytterst få fall kan det finnas anledning att invänta beslutets lagakraftvinnande. Inväntande av klagotidens utgång behöver endast ske i de fall det av särskilda skäl kan antas att beslutet kommer att överklagas och att ett återställande av verkställt beslut inte är möjligt.

När det gäller beredningen av ärenden framgår följande i kommunallagen:

Hur ärenden bereds

5 kap 26 § Innan ett ärende avgörs av fullmäktige, skall det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning.

5 kap 27 § Om ett ärende har beretts bara av en fullmäktigeberedning, skall en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör alltid ges tillfälle att yttra sig.

5 kap 28 § Styrelsen skall alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Styrelsen skall lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

5 kap 33 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

5 kap 34 § Fullmäktiges beslut att enligt 23 § andra stycket överlåta till styrelsen eller en annan nämnd att besluta i ett ärende som har väckts genom medborgarförslag får fattas utan föregående beredning

5 kap 35 § En motion eller ett medborgarförslag bör beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

5 kap 71 § Fullmäktige ska anta en arbetsordning av vilken det ska framgå vad som i övrigt ska gälla för fullmäktiges sammanträden och handläggningen av ärenden

5 kap 72 § Arbetsordningen ska alltid innehålla föreskrifter om:

handläggningen av motioner, interpellationer och frågor.

En förutsättning för att beslut ska kunna verkställas är att uppdrag och eventuella direktiv är klart formulerade och att den som fått uppdraget informeras om detta. Detta ställer kvalitativa krav på beslutsutformningen och att det finns fungerande expederingsrutiner.

2.2. Fullmäktiges arbetsordning

Kommunfullmäktiges arbetsordning antogs av kommunfullmäktige 2018-12-18.

Avseende motioner – 31 § framgår följande:

En motion:

- ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter i kommunfullmäktige
- får inte ta upp ämnen av olika slag
- ska vara administrativa avdelningen tillhanda senast 14 dagar före kommunfullmäktiges kommande sammanträde
- tas upp till kommunfullmäktige och debatteras vid det sammanträde då den behandlas
- efter debatt överlämnas motionen till styrelsen eller aktuell nämnd för vidare behandling

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot.

Kommunstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Avseende medborgarförslag – 32 § framgår följande:

Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i kommunfullmäktige (medborgarförslag)

Ett medborgarförslag:

- ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer
- ska innehålla namnförtydligande, adress och telefonnummer
- får inte ta upp ämnen av olika slag
- väcks genom att det lämnas in till kommunkontorets administrativa avdelning eller vid ett sammanträde med fullmäktige.

Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak i fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde.

Fullmäktige ger kommunstyrelsen eller annan nämnd i uppdrag att utreda förslaget.

Fullmäktige kan i vissa fall överlåta till styrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om fullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller inte följande bestämmelser som avser handläggningen i fullmäktige.

Medborgarförslag ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.

Den som väckt ett ärende genom medborgarförslag har rätt att delta i överläggningarna när fullmäktige behandlar ärendet.

Kommunstyrelsen ska två gånger om året redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Avseende beredning av ärenden – 37 § framgår följande:

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla, ska beredas.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående sammanträdet samt de beslut om beredning och remiss av sådana ärenden som har fattats.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Det finns riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen.

3.1.1. Iakttagelser

Det finns inga dokumenterade riktlinjer i kommunfullmäktiges arbetsordning eller i kommunstyrelsens reglemente om hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställts och att dessa rapporteras till kommunstyrelsen.

Av kommunfullmäktiges arbetsordning framgår av 39 § att fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

Av det gemensamma reglementet för styrelsen och nämnden framgår av § 3 att nämnd beslutar i frågor som fullmäktige har delegerat till den och ansvarar för att fullmäktiges beslut inom nämndens ansvarsområde verkställs.

Motioner och medborgarförslag ska redovisas till fullmäktige två gånger per år (se vidare avseende motioner och medborgarförslag i avsnitt 3.4).

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

Trots avsaknad av riktlinjer så finns det en delvis fungerande rutin för att kommunstyrelsens bevakning av fullmäktiges beslut verkställs. Vår granskning visar att dessa rapporteras till kommunstyrelsen och därefter kommunfullmäktige två gånger per år avseende motioner och medborgarförslag, i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och fullmäktiges arbetsordning. Vi anser dock att det är viktigt att det tas fram dokumenterade riktlinjer avseende hur ej verkställda beslut samt resultatet av bifallna motioner, medborgarförslag och utdelade uppdrag ska bevakas och återrapporteras så att dessa kommer kommunfullmäktige till kännedom.

3.2. Beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts.

3.2.1. Iakttagelser

Beslut under år 2018

För år 2018 har vi granskat 20 kommunfullmäktigebeslut. Av dessa beslut gällde 6 motioner, 6 medborgarförslag och 8 kategoriseras som uppdrag till nämnder, förvaltningar och enskild tjänsteman.

I tabellen nedan visas antalet ärende som är verkställda, ej verkställda, pågående, verkställda men ej återredovisade i kommunfullmäktige samt ej bedömningsbara.

Ärende	Antal verkställda ärende	Antal verkställda i nämnd men ej redovisade i KF	Antal pågående ärende	Antal ej verkställda ärende	Antal ej bedömningsbara	Totalt
Motioner	3	1		2		6
Medborgarförslag	5			1		6
Uppdrag	5	2	1			8
Totalt antal beslut	13	3	1	3		20

År 2018 var det 3 motioner som blev bifallna och 1 medborgarförslag. Övriga motioner och medborgarförslag ansågs besvarade eller avslogs.

Det bifallna medborgarförslaget avsåg linbana och utegym på befintlig lekplats i samband och fullmäktige beslutade att detta skulle baka in i 2020 års budget. Kommundirektören anger dock att detta har nedprioriterats i rådande ekonomiskt läge vilket innebär att detta med stor sannolikhet skjuts framåt i tiden.

1 motion är verkställd men ej redovisad i fullmäktige och avser motion om öka kommunens upphandling av svenskt nötkött för att lindra krisen i svenskt lantbruk som följd av sommarens torka. Vi har fått information från kommunsekreteraren om att helheten har beaktats i planeringen inför senaste upphandlingen 2019. Vi noterar dock att detta ej återredovisats i kommunfullmäktige.

Vi noterar att 2 motioner ej är verkställda från år 2018, den ena motionen avser barnens dag. Vi har följt ärendet och fått information av kultur och fritidschefen om att frågan är levande och ingår i statusrapport men inget är beslutat ännu och arbetsgruppen är således inte utsedd eftersom samverkansdelen inte fungerat såsom tänkt. Den andra motionen avser Byggnation Turning Torso Mullsjö där kommunfullmäktige beslutade att bifalla motionens intentioner och ta fram en ny detaljplan i samråd med marknaden. Ärendet uppges vara vilande eftersom en stängning av förskolan Bullerbyn förutsätter att en ny förskola byggs i privat regi på Kärleksudden.

2 uppdrag är verkställda med ej redovisade i fullmäktige vilka avser att ge i uppdrag till kommunstyrelsen att i egen regi inrätta en upphandlartjänst vilket har verkställts. Vidare har följande verkställts: Ge samhällsbyggnadschefen i uppdrag att erbjuda intressenter att köpa två tomter till samma pris som en samt köpa tomter till reducerat pris om 50%. Detta

har genomförts enligt kommunsekreteraren genom att erbjudandet har bland annat funnits på kommunens webbplats.

1 uppdrag från 2018 är fortfarande pågående och avser Miljöprogram för Habo och Mullsjö kommuner. Fullmäktige beslutade att godkänna revideringen av Miljöprogram för Habo och Mullsjö kommuner, att arbetet med ett nytt miljöprogram ska starta så snart som möjligt. Efter det har kommunstyrelsen beslutat godkänna projektdirektivet för framtagande av nytt styrande dokument för det strategiska miljöarbetet i Habo och Mullsjö kommuner. Ett nytt program är framtaget och är nu ute på remiss.

Beslut under år 2019 till och med 30/6

För år 2019 fram till 30/6 har vi granskat 17 kommunfullmäktigebeslut. Av dessa beslut gällde 8 motioner, 4 medborgarförslag och 5 kategoriseras som uppdrag till nämnder, förvaltningar och enskild tjänsteman. Vi noterar att kommunfullmäktiges sammanträde i juni 2019 blev inställt på grund av att problem med IT vilket gjorde att det inte gick att komma åt ärendehanteringssystemet. Detta gjorde att ledamot ansåg att utskick av handlingar inte genomfördes i enlighet med tiden som anges i reglementet. Punkterna flyttades då istället till ärendelistan för sammanträdet i augusti 2019.

I tabellen nedan visas antalet ärende som är verkställda, ej verkställda, pågående, verkställda men ej återredovisade i kommunfullmäktige samt ej bedömningsbara.

Ärende	Antal verkställda ärende	Antal verkställda i nämnd men ej redovisade i KF	Antal pågående ärende	Antal ej verkställda ärende	Antal ej bedömningsbara	Totalt
Motioner	1		7			8
Medborgarförslag	3		1			4
Uppdrag	4		1			5
Totalt antal beslut	8		9			17

År 2019 fram till och med juni var det 2 motioner som blev bifallna. 1 motion och samtliga medborgarförslag ansågs besvarade eller avslogs. Notera att 7 motioner fortfarande är pågående ärenden. Andelen pågående ärende är högre än för år 2018. Detta eftersom att motioner ofta har en handläggningstid på upp till ett år och ännu inte har blivit färdigbehandlade av berörd instans.

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

Vi grundar vår bedömning på att i genomgången av totalt 37 kommunfullmäktigebeslut bedöms 21 beslut som verkställda, 3 beslut som verkställt i nämnd men ej återredovisat i kommunfullmäktige, 10 beslut som pågående ärenden, och 3 beslut som ej verkställda.

I granskningen har vi noterat att när kommunfullmäktige beslutar ge ett uppdrag till en av nämnderna eller kommunstyrelsen, så saknas det i de flesta fall i beslutsformuleringen uppgifter om när uppdraget ska vara färdigt och när det ska återrapporteras till kommunfullmäktige. Vi ser också att det i tre fall förekommer att kommunfullmäktige ger direkta

uppdrag till förvaltning eller kommunchef/förvaltningschef, vilket inte är i enlighet med kommunallagen. Då tjänstepersoner och förvaltningar inte är föremål för ansvarsprövning enligt kommunallagen är det inte heller ändamålsenligt att uppdrag lämnas direkt till tjänstepersoner eller förvaltningar. Dessa bör enligt vår mening gå till berörd nämnd som i sin tur beslutar om förvaltning eller tjänstepersoner ska utföra det berörda uppdraget.

3.3. Rutiner finns för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till fullmäktige.

3.3.1. Iakttagelser

Det finns i Mullsjö kommun ingen rutin eller riktlinje som beskriver redovisning av oavslutade fullmäktigeuppdrag. Av kommunstyrelsens reglemente framgår dock av § 9 styrelsens uppföljningsfunktion att styrelsen ska lämna en redovisning av motioner och medborgarförslag som kommit in till fullmäktige till och med året innan och som inte slutligt handlagts av fullmäktige (se vidare avseende motioner och medborgarförslag i avsnitt 3.4).

Av genomgången av protokollen har vi noterat att kommunfullmäktige i flera fall inte anger datum för återrapportering av uppdrag. Vi noterar att det kan medföra en risk att fullmäktige inte får information om vad som händer med de uppdrag som delats ut till nämnder, förvaltningar och enskilda tjänstemän när datum för återrapportering saknas. Av intervju med kommundirektör framgår att kommunfullmäktige inte regelmässigt anger datum för när uppdrag ska återrapporteras men att det händer ibland.

Av intervjuer med kommunstyrelsens presidium framgår att det sker en redovisning av ärenden som ej är färdigbehandlade en gång per år. Dock kan vi konstatera, som beskrivet ovan att det inte finns någon rutin som beskriver redovisningen av oavslutade fullmäktigeuppdrag.

3.3.2. Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som ej uppfyllt.

Vi grundar vår bedömning på att det inte finns någon dokumenterad rutin eller riktlinje för redovisningen av oavslutade fullmäktigeuppdrag. Vi ser i genomgången av protokoll att det har varit svårt att bedöma uppdragens verkställighet och att det är otydligt vad som har hänt med ärendet sedan uppdraget delats ut. En rutin för återredovisning av oavslutade fullmäktigeuppdrag hade kunnat bidra till en bättre struktur för kommunstyrelsen att följa uppdragens verkställighet.

3.4. Rutiner för uppföljning finns t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag.

3.4.1. Iakttagelser

Av kommunstyrelsens reglemente framgår att före den 1 april varje år ska kommunstyrelsen lämna fullmäktige en redovisning över de motioner och medborgarförslag som kommit in till fullmäktige till och med året innan och som inte slutligt handlagts av fullmäktige.

När det gäller motioner anges i kommunfullmäktiges arbetsordning att kommunstyrelsen två gånger per år ska redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträde i april och oktober. Vi noterar att det inte framgår av kommunfullmäktiges arbetsordning hur nämnderna ska informera fullmäktige om vilka beslut de fattat med anledning av en bifallen motion.

I kommunfullmäktiges arbetsordning finns det en dokumenterad rutin som beskriver att kommunstyrelsen två gånger varje år ska redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträde i april och oktober månad, vilket vi i protokoll kan se att det genomförs. Vi ser dock inte att det i protokollen finns någon särskild punkt för att följa bifallna motioner och medborgarförslag samt verkställighet av dessa.

Vi konstaterar av protokoll att det sker redovisning av motioner och medborgarförslag som inte beretts färdigt vid två av kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden under år 2018 och år 2019. Noteras görs dock att motionerna och medborgarförslagen redovisas i maj år 2019 istället för i april vilket framgår av arbetsordningen.

Av arbetsordningen framgår även att medborgarförslag ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes. Av senaste redovisningen från kommunfullmäktiges sammanträde i oktober år 2019 av medborgarförslag som inte beretts färdigt finns ett förslag från 2017-11-09. Detta förslag har således inte slutbehandlats ännu. Av redovisningen framgår hur detta medborgarförslag har handlagts. Vid intervjuer med kommunstyrelsens presidium framgår att det ibland förekommer att medborgarförslag inte har beretts färdigt inom ett år, i ett av fallen berodde detta på chefsbyte inom kommunen.

Vidare anger kommunstyrelsens presidium fördelen av att vara en mindre kommun där det finns möjlighet att kontrollera och följa upp om besluten har verkställts efter bifall. Det anges dock att inte finns ett systematiskt sätt att följa bifallna motioner och medborgarförslag utan att det sker mer ad hoc genom muntliga dialoger mellan kommunstyrelsens presidium och berörda nämnder.

Vi noterar även att medborgarförslag och motioner finns att ta del av och följa på kommunens hemsida.

3.4.2. *Bedömning*

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

Vi grundar vår bedömning på att det finns skriftliga rutiner avseende redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag. Vi kan konstatera att rutinerna efterlevs förutom vid ett tillfälle då rapporteringen av dessa ägde rum i maj månad istället för i april månad vilket anges i arbetsordningen.

Vidare konstaterar vi återigen att det inte finns någon särskild punkt i protokollen för att följa bifallna motioner och medborgarförslag samt verkställighet av dessa.

4. Revisionell bedömning

Granskningens revisionsfråga har varit: Har kommunstyrelsen en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs? Efter genomförd revision och genomgång av granskningens samtliga kontrollmål gör vi bedömningen att kommunstyrelsen inte helt har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs. Denna bedömning grundar sig på följande iakttagelser och bedömningar:

4.1. Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Kommentar	
Det finns riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen.	Delvis Uppfyllt Trots avsaknad av riktlinjer så finns det en delvis fungerande rutin för att kommunstyrelsen ska få reda på om huruvida kommunfullmäktiges beslut har verkställts. Det sker rapportering avseende motioner och medborgarförslag två gånger per år. Vi anser dock att det är viktigt med en förtydligad rutin avseende hur ej verkställda beslut samt resultatet av bifallna motioner, medborgarförslag och utdelade uppdrag kommer kommunfullmäktige till kännedom.	
Beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen har verkställts.	Delvis Uppfyllt I genomgång av fullmäktigebeslut bedöms 21 beslut som verkställda, 3 beslut som verkställt i nämnd men ej återredovisat i kommunfullmäktige, 10 beslut som pågående ärenden och 3 beslut som ej verkställda. Vi noterar att när kommunfullmäktige beslutar ge ett uppdrag till en av nämnderna eller kommunstyrelsen, så saknas det i de flesta fall i beslutsformuleringen uppgifter om när uppdraget ska vara färdigt och när det ska återrapporteras. Det förekommer att kommunfullmäktige ger direkta uppdrag till förvaltning vilket ej är i enlighet med kommunallagen. Dessa bör enligt vår mening gå till berörd nämnd som i sin tur beslutar om förvaltning eller tjänstepersoner ska utföra det berörda uppdraget.	

Rutiner finns för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till fullmäktige.

Ej Uppfyllt

Det finns inte någon rutin för redovisningen av oavslutade fullmäktigeuppdrag. Vi ser i genomgången av protokoll att det har varit svårt att bedöma uppdragens verkställighet och att det är otydligt vad som har hänt med ärendet sedan uppdraget delats ut.

Rutiner för uppföljning finns t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag.

Delvis Uppfyllt

Det finns skriftliga rutiner avseende redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag. Vi konstaterar även att det inte finns någon särskild punkt i protokollen för att följa bifallna motioner och medborgarförslag samt verkställighet av dessa.

5. Rekommendationer

Utifrån de iakttagelser och bedömningar som gjorts i föreliggande granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- i görligaste mån specificera datum för när återrapportering av uppdrag ska ske. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävande och uppföljning. Inte minst blir behovet av tydliga direktiv och tidsramar synligt vid mer omfattande beslut som berör flera nämnder. Vidare är det en förutsättning för att kommunstyrelsen fullt ut ska kunna ta det yttersta ansvaret för verkställigheten.
- se över hanteringen av uppdrag som delas ut direkt till förvaltningar och tjänstepersoner så att dessa istället går till berörd nämnd.
- rutiner tas fram för att säkerställa att bifallna motioner, medborgarförslag och uppdrag blir verkställda. Det är vidare viktigt att kommunstyrelsen säkerställer att genomförandet av beslut får avsedda effekter samt följer vilka kostnader beslutet medför.
- rutin tas fram för att säkerställa att redovisning av oavslutade fullmäktigeuppdrag genomförs en gång per år.

Bilaga 1

Fullmäktigebeslut 2018-juni 2019:

Datum	§	Ärende	Beslut	Dnr	Status
2018-01-23	2	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2017/1303	Ej verkställt
2018-01-23	3	Medborgarförslag	Medborgarförslaget lämnas till KS för beredning	Dnr 2017/1333	Verkställt
2018-03-27	32	Lokaler för grundskolan	Uppdra ekonomichefen att från år 2019 och framåt lägga in hyreskostnaderna i BUN budget	Dnr 2018/1086	Verkställt
2018-04-24	40	Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 med ansvarsprövning för Mullsjö kommun	Kommunstyrelsens ordförande ska till maj månads fullmäktige redovisa en åtgärdsplan för hur en styrande majoritet tänkt sig åter skapa stabilitet i ekonomin och att kf månatligen får en ekonomisk redovisning från samtliga verksamheter/styrelser och nämnder.	Dnr 2018/1095	Verkställt
2018-04-24	47	Motion	Motionen överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1114	Verkställt
2018-05-22	54	Remiss reviderat miljöprogram för Habo och Mullsjö	Godkänna revidering, och att arbetet med ett nytt miljöprogram ska starta så snart som möjligt	Dnr 2018/1012	Pågående
2018-05-22	64	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1153	Verkställt
2018-08-28	89	Tilläggsanslag till funktionshinderomsorger	Kommunstyrelsen uppdras att redovisa förslag till besparingar	Dnr 2018/1236	Verkställt
2018-08-28	91	Motion	Motionen överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1238	Ej verkställt
2018-08-28	92	Motion	Motionen överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1239	Verkställt
2018-08-28	93	Motion	Motionen överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1240	Verkställt
2018-09-25	100	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1254	Verkställt
2018-09-25	101	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1265	Verkställt
2018-09-25	107	Motion	Motionen överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1256	Verkställd i verksamhet ej redovisad i fullmäktige
2018-09-25	108	Motion	Motionen överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1264	Ej verkställt
2018-10-30	112	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1289	Verkställt
2018-10-30	115	Månadsuppföljning	Att ge i uppdrag till ekonomiavdelningen att ta fram förslag på hur man kan göra återrapportering direkt till kf	Dnr 2018/1165	Verkställt
2018-10-30	120	Tomter i Sandhamn	Ge samhällsbyggnadschefen i uppdrag att erbjuda intressenter att köpa två tomter till samma pris som en samt köpa tomter till reducerat pris om 50%	Dnr 2017/1325	Verkställd i verksamhet ej redovisad i fullmäktige
2018-10-30	122	Samverkan med Habo kommun om inköpsfunktion samt upphörande av samordnad varudistribution	Att ge i uppdrag till kommunstyrelsen att i egen regi inrätta en upphandlingstjänst.	Dnr 2018/1258	Verkställd i verksamhet ej redovisad i fullmäktige
2018-12-18	189	Reglemente kultur och fritid - revidering	Att anta reglementet med följande ändringar:	Dnr 2018/1319	Verkställt
2019-01-29	8	Förslag till VA-taxa 2019	Justera taxan	Dnr 2018/1345	Verkställt
2019-01-29	17	Motion	Motionen överlämnas till KS för beredning	Dnr 2018/1360	Verkställt
2019-02-26	23	Detaljplan för del av Sandhem 3:1	Antar detaljplan och gör ett medskick till tekniska nämnden att de utreder frågan om vägen ska vara samfällighetsväg eller kommunal väg	Dnr 2018/1310	Pågående
2019-02-26	26	Motion	Motionen överlämnas till barn- och utbildningsnämnden för beredning	Dnr 2019/1022	Pågående
2019-02-26	27	Motion	Kommunstyrelsen ges i uppdrag att redovisa hur kommunen kan införa digital ansökan om ek.bist	Dnr 2019/1031	Pågående
2019-02-26	28	Motion	Motionen överlämnas till KS för beredning	Dnr 2019/1047	Pågående
2019-02-26	29	Motion	Motionen till tekniska nämnden för vidare beredning	Dnr 2019/1048	Pågående
2019-03-26	46	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2019/1060	Verkställt
2019-03-26	47	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2019/1061	Pågående
2019-03-26	48	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2019/1062	Verkställt
2019-03-26	49	Ekonomisk uppföljning 2019	Redovisning av åtgärder från samverkan mullsjö kommun sker för hur de ska få en ekonomi i balans till maj månads kf	Dnr 2019/1080	Verkställt
2019-04-23	66	Reglemente, Socialnämnden	Att anta reglementet med följande ändringar:	Dnr 2018/1319	Verkställt
2019-04-23	72	Motion	Motionen överlämnas till barn- och utbildningsnämnden för beredning	Dnr 2019/1094	Pågående
2019-04-23	73	Motion	Motion överlämnas till KS och dess personalutskott och barn- och utbildningsnämnden	Dnr 2019/1095	Pågående
2019-04-23	74	Motion	Medborgarförslaget överlämnas till KS för beredning	Dnr 2019/1098	Pågående
2019-05-28	87	Begäran om pengar till ventilation Gunnarsboskolans kök	Kommunstyrelsen återrapporterar ärendet	Dnr 2018/1043	Verkställt
2019-05-28	89	Medborgarförslag	Medborgarförslaget överlämnas till kultur och fritid för beredning	Dnr 2019/1115	Verkställt

2019-12-18

Rebecca Lindström

Emma Ekstén

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Mullsjö Kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2019-05-23 PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.